PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Rok XI. | Kraków, dnia 14 września 1928 | Nr. 35

TREŚĆ NUMERU:

Dnia 4 listopada b. r. wybory do Izby Przemysłowej i Handlowej w Krakowie.

Wybory do krakowskiej Izby Handlowej odbędą się w niedzielę dnia 4 listopada br. W Krakowie odbędą się wybory w kilku lokalach wyborczych, natomiast na prowincji odbędą się w miejscowościach, które są siedzibą Starostwa.

Listy uprawnionych do wyborów będą wyłożone w miejscowych Komisjach wyborczych od 26 września do 9 października br.

W kurji handlowej wobec proporcjonalnego prawa wyborczego, będzie można zgłaszać listy kandydatów do 17 października br.

Główna Komisja wyborcza już się ukonstytuowała.

Komisarzem wyborczym jest radca wojew. p. Matusiński, zastępcą p. Dyr. Dr. Bednarski.

W skład głównej Komisji wyborczej wchodzą pp. Inż. r. Adelmann, Dyrektor Dr. Bednarski, Nadradca Czernecki, Dyr. Dr. Josefert, Dr. L. Merz, inż. Dr. Seifert i r. Schechter.

(Ciąg dalszy regulaminu wyborczego do Izby ogłosimy w nast. numerze).

Prawo głosowania do dwóch Izb.

Wobec wątpliwości, czy rzemieślnik wykupujący oprócz świadectwa przemysłowego, również i świadectwo handlowe i który z tego tytułu głosował już do Izby Przemysłowo-Handlowej, posiada również głos i do Izby Rzemieślniczej, C. T. Rzem. zwróciło się o wyjaśnienie do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

W odpowiedzi otrzymano pismo z d. 24 lipca Nr. P. D. 11146/27, treści następującej:

„Jeżeli rzemieślnik, posiadający kartę rzemieślniczą, wykupił świadectwo przemysłowe na przedsiębiorstwo handlowe, natenczas ma czynne i bierne prawo wyborcze zarówno do Izby Rzemieślniczej jakoteż do Izby Przemysłowo-Handlowej, o ile pozatem czyni zadość ogólnym warunkom § 174 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem“.

Wyjaśnienie powyższe jest bardzo ważne wobec zauważonych ostatnio w prasie zawodowej informacyj twierdzących, iż rzemieślnik głosujący do Izby Przemysłowej traci temsamem głos do Izby Rzemieślniczej.

Po linji najsłabszego oporu...

„Minister Skarbu, który swój urząd nastawia na nutę **fiskalizmu**, powinien być jak najprędzej ze swej godności usunięty, gdyż Minister Skarbu jest ministrem społecznej gospodarki i **tylko z tego punktu** powinien swój urząd sprawować“.

Tak dopiero pisał minister czechosłowacki prof. Englisch; zachodzi więc pytanie, czy Min. Czechowicz, bawiąc w Czechach przez kilka tygodni, przejął się tą zasadą? Chcielibyśmy bowiem, aby się tak stało, a może pod wpływem tego zmieni dotychczasowy sposób postępowania śladami Grabskiego. Był czas, kiedy Grabski miał przynajmniej usprawiedliwienie dla swego fiskalizmu w tem, że ufundował walutę **na fundamencie piaskowym,** tak, że żadna ofiara jakiej domagać się musiał od społeczeństwa, nie była dosyć wielką. P. Czechowicz pracował już wówczas w Ministerstwie skarbu i wie dokładnie, ile ofiar ta polityka Grabskiego spowodowała.

Na swe usprawiedliwienie przytacza p. Czechowicz jeden argument: Na punkcie podatkowym rząd nie otrzymał od Sejmu żadnych pełnomocnictw, któreby umożliwiały ulgi w dotychczasowym systemie podatkowym. Praktyki urzędów skarbowych I. i II. instancji w żadnym kierunku się nie zmieniły na lepsze od czasów Grabskiego, przeciwnie, w ostatnich czasach **nacisk** jest nawet coraz **silniejszy,** mimo, iż jesteśmy świadkami, że życie gospodarcze u nas doznało **znacznego osłabienia**.

Dla charakterystyki podajemy, że **odsetki zwłoki, należytości egzekucyjne i grzywny,** które w dziale zwyczajnych podatków bezpośrednich w II-gim kwartale br. wpłynęły do skarbu państwa w kwocie 8,623.000 zł., co w stosunku procentowym do budżetu całorocznego przewidzianego dla tego źródła wynosiłoby ogromną cyfrę 43.11 proc. zdają się świadczyć przekonywująco, że system podatków bezpośrednich staje się coraz bardziej uciążliwy dla ludności.

P. Czechowicz **przyrzeka reformę** podatku obrotowego. Do tej chwili jednak było to tylko czczą obiecanką. — Już bowien wkrótce tj. 1 listopada rozpoczyna się **termin wykupna świadectw przemysłowych,** tej najniesłuszniejszej daniny, która w dodatku musi być zapłaconą z góry, mimo iż kupiec nie może przewidzieć czy wogóle będzie w stanie przedsiębiorstwo swe wśród obecnych warunków prowadzić. W kierunku zasadniczych zmian w kategoryzacji patentów — wbrew zapowiedziom i przyrzeczeniom Ministerstwo niczego nie przedsięwzięło.

Równolegle ze świadectwem przemysłowem płatną będzie rata **podatku majątkowego,** która ma wynieść dla kupców i przemysłowców 0.6 proc. majątku, obliczonego na podstawie fikcyjnych łamańców rachunkowych, które dzisiejszym stosunkom absolutnie nie odpowiadają.

Niszczy dalej majątek kupca **podatek obrotowy,** i nie słyszy się jeszcze, aby Ministerstwo Skarbu zadecydowało, w jakim kierunku ma być pobór i wymiar tego podatku zmienionym. Płatnicy domagają się **zupełnego zniesienia** obecnej formy tego podatku, który odpowiadał stosunkom inflacyjnym, obecnie atoli jest zagładą życia gospodarczego.

Wchodzimy w fazę nowego roku gospodarczego, znajdujemy się bowiem po żniwach. Pragnieniem naszem jest, aby nietylko Ministerstwo Skarbu cieszyło się wyegzekwowanymi wpływami przy równoczesnem zniszczeniu całego szeregu warsztatów pracy, lecz aby przy liberalnym i oględnym systemie umożliwienia i ułatwienia podatnikom w wywiązywaniu się ze swych obowiązków płatniczych, te źródła dochodów skarbowych nadal prosperować mogły zarówno dla dobra osobistego i społecznego jakoteż dla dobra Skarbu Państwa.

Wiec chrześć. kupiectwa Małopolski Zachodniej

w sprawie reformy podatku przemysłowego.

W niedzielę 9 bm. odbył się w Krakowie w sali kurkowej Tow. Strzeleckiego masowy wiec chrześć. kupiectwa zorganizowanego w Krak. Kongregacji Kupieckiej. Po przywitaniu przez p. Star. inż. Adelmanna na sali znajdujących się przedstawicieli władz administracyjnych, skarbowych, Izby handlowej, Krak. Stow. Kupców, wygłosił podstarszy p. Porębski obszerny rzeczowy referat, w którym dosadnie na podstawie cyfr wykazał całą szkodliwość obecnej formy i wysokości podatku obrotowego, który niszczy egzystencję kupiectwa. Szereg dalszych mowców m. i. pp. poseł Kuśnierz, sen. ks. Kasprzyk, wskazywali na konieczność zasadniczej reformy naszego systemu podatkowego, zapewniając zgromadzonych, iż reprezentanci sfer gospodarczych na terenie parlamentarnym dołożą wszelkich starań w kierunku uwzględnienia tak słusznych postulatów kupiectwa.

Po rzeczowej, na poważnym poziomie utrzymanej i wyczerpującej dyskusji wiec uchwalił nast. rezolucje:

„Zebrani na Wiecu w Krakowie w dniu 9-go września 1928 r. reprezentanci Kupiectwa chrześcijańskiego Małopolski Zachodniej stwierdzają, że katastrofalne położenie kupiectwa tej dzielnicy, ma swą główną przyczynę — jak zresztą w reszcie Polski — w nadmiernem obciążeniu handlu, z tytułu podatku przemysłowego.

Wskazując czynnikom rządowym ten stan zebrani uważają, że zanim będzie możliwem przeprowadzenie planowej reformy podatków staje się dziś nieodzowną koniecznością:

1) generalne ograniczenie dla całego handlu poboru państw. podatku obrotowego do stawki najwyżej 1 proc. bez 10 proc. dodatku, a to od 1 stycznia 1928 r.

2) zniesienie opłat patentowych.

Jedynie te ulgi mogłyby uchronić poważne rzesze egzystencyj gospodarczych w handlu, od nieuchronnej ruiny.

Zebrani mając pełne zaufanie do rządu i wierząc w jego dobre intencje, proszą p. Ministra Skarbu, o poparcie i ochronę handlu polskiego w jego tragicznej walce o istnienie.

Zastępcy poszukiwani:

1) Francuska wytwórnia tkanin drukowanych, wełnianych i bawełnianych jakoteż jedwabiu sztucznego poszukuje na Kraków przedstawiciela, któryby się zajął wprowadzeniem tych wyrobów na rynek polski a był wyspecjalizowanym w handlu wyrobami włókienniczemi, był dobrze zaznajomiony z rynkiem, miał stosunki z hurtownikami i detalistami.

2) Poszukuje się firm, któreby zechciały się zająć sprzedażą instrumentów mierniczych, kontroli i sprawdzania dokładności, wyrabianych przez fabrykę P. Rocha w Rolle, Szwajcarja.

Zgłoszenia na piśmie przyjmuje Sekretarjat Krak. Stowarzyszenia Kupców, Grodzka 43.

Przypomnienie na czasie.

Ważne dla członków Komisyj Szacunkowych dla wymiaru podatku dochodowego.

Zbliżają się prace wykonawcze Komisji szacunkowych dla podatku dochodowego. Z tej przyczyny przypominamy załączone okólniki Ministerstwa Skarbu. Są one ważne z dwóch przyczyn. Raz dlatego, że Ministerstwo wskazuje na to, by normy przeciętnej dochodowości były tylko stosowane w braku wiarogodnych zapisków handlowych danego podatnika, powtóre, że dane odnośne mają być przez Komisje traktowane nader ostrożnie i indywidualnie w zależności od miejscowych warunków z unikaniem wszelkiego szematyzowania. Odnośne okólniki brzmią:

I. Z dnia 19 maja 1925 (l. 2062 II).

Ponieważ wyniki akcji wymiarowej podatku dochodowego wykazały:

a) pewną nierównomierność w opodatkowaniu osób, czerpiących dochód z przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i wolnych zawodów, oraz że

b) przyczynę tych niedomagań stanowi nieodpowiedni stosunek ustalonych dochodów do osiągniętych obrotów, mający swe źródło w niedostatecznem orjentowaniu się Komisji szacunkowych w zyskowości poszczególnych gałęzi przemysłu i handlu, oraz w rozbieżności poglądów organów wymiarowych,

Ministerstwo Skarbu opierając się na materjale, dostarczonym przez Komisje Odwoławcze podatku dochodowego, opracowało dla użytku władz wymiarowych wykaz, podający średni zysk w stosunku do obrotu przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych i wolnych zawodów.

Podane w normie zyskowności **nie mają jednak wiążącego znaczenia,** lecz stanowią materjał orjentacyjny, na podstawie którego poszczególne Komisje szacunkowe miały opracować normy dla swego okręgu wymiarowego, licząc się przedewszystkiem z miejscowemi warunkami.

Równocześnie Ministerstwo Skarbu zauważyło, **że przy szacowaniu dochodów na podstawie uchwalonych przez Komisje norm należy zachowywać największą ostrożność, unikając szablonowego załatwiania sprawy i indywidualizując poszczególne jednostki gospodarcze.**

O ileby zachodziły dla osiągnięcia dochodu wyjątkowo pomyślne względnie niepomyślne warunki, przyjęte przez Komisje normy średniej zyskowności winny być odpowiednio podwyższane, względnie **obniżane.**

W wypadkach znacznego odchylania się od norm przyjętych przez Komisje w aktach wymiarowych winny być przytoczone odpowiednie motywy.

W końcu Ministerstwo Skarbu zaznacza z całym naciskiem, że normy mogą być stosowane li tylko w braku prawidłowych ksiąg handlowych lub innych wiarygodnych zapisków, gdy nadto Komisja szacunkowa nie dysponuje żadnymi konkretnymi materjałami o dochodach danego płatnika.

Z dnia 17 maja 1927 (l. 2220/II).

Ministerstwo Skarbu dążąc do zachowania równomierności opodatkowania, uważa za wskazane, aby władze wymiarowe również przy wymiarze podatku dochodowego na r. 1927 posługiwały się przy ustalaniu dochodów z przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych oraz z zajęć zawodowych normami przeciętnej zyskowności, podanemi w okólniku z dnia 29-go maja 1925 r. L. DPO. 2062/II.

Zauważa się, że średni zysk, podany w normach przeciętnej zyskowności stanowi czysty dochód przedsiębiorstwa już po uwzględnieniu odpisań z tytułu amortyzacji, potrąceń z tytułu kosztów uzyskania, zachowania i zabezpieczenia dochodu oraz odliczeń z tytułu bezpośrednich podatków państwowych i samorządowych, tudzież świadczeń przymusowych innego rodzaju, związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub zajęcia zawodowego.

Od dochodu ze wspomnianych źródeł, ustalonego na podstawie norm przeciętnej zyskowności dopuszczalne są zatem tylko te odliczenia, wymienione w art. 10 ustawy o państwowym podatku dochodowym, które są związane z osobą płatnika. Do tego rodzaju wydatków należą wydatki wymienione w punktach 1, 2, 3 i 4 powołanego artykułu ustawy. (Vide niżej)

Równocześnie podkreśla się z naciskiem, że normy przeciętnej zyskowności mogą być stosowane tylko w wypadku kompletnego braku materjałów wymiarowych i że winny być one indywidualizowane w zależności od miejscowych warunków.

W szczególności zaznacza się, że za materjały wymiarowe mogą być również uważane jakiekolwiek na wiarę zasługujące zapiski, zeznania rzeczoznawców i t. p.

Ministerstwo Skarbu przypomina wreszcie, że zgodnie ze stanowiskiem zajętem przez Najwyższy Trybunał Administracyjny (wyrok L. rej. 1431/22, podany do wiadomości Izb Skarbowych reskryptem z dnia 13 sierpnia 1925 r. L. DPO. 3658/II), obroty, ustalone przez Komisje szacunkowe podatku przemysłowego, nie wiążą Komisji podatku dochodowego przy szacowaniu dochodów.

Powołane postanowienia art. 10 p, 1, 2, 3 i 4 ustawy o państwowym podatku dochodowym, dotyczące jedynie dopuszczalnych odliczeń od dochodu, obliczonego na podstawie norm średniej zyskowności, zawierają następujące dyspozycje:

Od ogólnego dochodu należy odliczyć:

1. odsetki od długów;
2. wartość pieniężną rent i trwałych ciężarów, opartych na tytułach prawnych;
3. obowiązujące podatnika na mocy prawa lub umowy opłaty za siebie i za członków jego rodziny do kas zapomogowych, emerytalnych, chorych, ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków i pogrzebowych, o ile te opłaty łącznie nie przekraczają 300 zł. rocznie za każdą ubezpieczoną osobę;
4. premje, wpłacone przez podatnika od ubezpieczeń na wypadek śmierci lub na dożywocie, o ile nie przekraczają: a) na rachunek samego podatnika 300 zł. rocznie, b) na rachunek zaś podatnika i członków rodziny, będących na jego utrzymaniu, łącznie 600 zł. rocznie.

Składanie zeznań przez przedsiębiorców, którym udzielono ulgi przy nabywaniu świadectw przemysłowych.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 17. VIII. 1928. r. L. D. V 9864/I. wyjaśniło, że przeklasowanie z mocy art. 94. ustawy o państw. podatku przemysłowym przedsiębiorstw I. i II. kat. handl. oraz I. do V. kat. przemysł. do III. kat. handl. wzgl. VI. kat. przem. ew. do niższych kategoryj świadectw nie powoduje bynajmniej zwolnienia tych przedsiębiorstw od obowiązku składania zeznań o obrocie, przewidzianego w art. 52 ustawy i że w tych wypadkach mają zastosowanie postanowienia art. 86. i 103. ustawy o państw. podatku przemysł. t. zn., iż w razie jeżeli ktoś z litery ustawy winien był wykupić świadectwo przemysłowe np. II. kat., a na skutek prośby Izba Skarbowa zezwoliła mu drogą łaski na wykupienie świadectwa przemysłowego III. kat., to mimo, iż normalnie przy III. kat. nie miałby obowiązku składania zeznania na podatek przemysłowy, w tym jednak wypadku zeznanie złożyć powinien pod rygorem utraty praw, wynikających z niezłożenia fasji przez obowiązanego do tego.

Opłaty za czynności urzędów miar.

(Dokończenie).

Określenie tary beczek:		
za każdą beczkę		75 „
Odważniki.		
1. Odważniki użytkowe zwyczajne:		
wielkości do 5 dkg włącznie		15 gr.
„ 10 i 20 dkg.		25 „
„ od 50 dkg. do 5 kg.		35 „
„ 1 i 2 mrg.		70 „
„ 5 mrg.	1 zł.	50 „
2. Odważniki użytkowe dokładniejsze:		
wielkości poniżej 1 dkg.		20 „
„ od 1 dkg. do 20 dkg. włącznie		40 „
„ od 50 dkg. do 2 kg. włącznie		60 „
„ od 5 kg. do 2 mrg. włącznie	1 zł.	20 „
„ 5 mrg.	2 „	50 „
Wagi.		
1. Wagi handlowe zwyczajne:		
a) Proste odważnikowe:		
nośności do 2 kg. włącznie		60 gr.
„ powyżej 2 kg. do 10 kg. włącznie	1 „	00 „
„ powyżej 10 kg do 50 kg. włącznie	2 „	00 „
nośności powyżej 50 kg. według taryfy dla wag złożonych (poz. 1 c.)		
b) Proste przesuwnikowe (bez zmiany):		
nośności do 10 kg. włącznie	1 zł.	50 gr.
„ powyżej 10 kg. do 50 kg. włącznie	3 „	00 „
„ powyżej 50 kg.	5 „	00 „
c) Złożone:		
nośności do 2 kg, włącznie	1 „	50 „
„ powyżej 2 kg. do 10 kg. włącznie	2 „	00 „
„ powyżej 10 kg. do 50 kg. włącznie	3 „	00 „
„ powyżej 50 kg. do 100 kg. włącznie	4 „	00 „
„ powyżej 100 kg. do 500 kg. włącznie	6 „	00 „
„ powyżej 500 kg. do 1000 kg. włącznie	9 „	00 „
4. Wagi dokładniejsze:		
nośność poniżej 50 gramów	1 zł.	00 gr.
„ od 50 gramów do 500 gramów włącznie	1 „	50 „
„ powyżej 500 gramów do 2 kg.	2 „	00 „

nośność powyżej 2 kg. do 10 kg.	3 „ 50 „
„ powyżej 10 kg.	5 „ 00 „

1. Za przechowanie w urzędach miar narzędzi mierniczych, z wyjątkiem wzorców objętości niewłaściwych (§ 28), za każdy dzień pozostawania narzędzia w urzędzie dłużej niż 15 dni po wyznaczonym terminie odbioru pobiera się opłatę w wysokości 2% odnośnej opłaty zasadniczej za sprawdzanie narzędzi mierniczych. Od wzorców objętości niewłaściwych pobiera się za przechowanie w urzędach miar dłużej niż dwa dni po wyznaczonym terminie odbioru opłatę w wysokości 5 groszy za każdy dzień i hektolitr; część hektolitra liczy się za cały.

2. Termin odbioru narzędzi mierniczych, zgłoszonych przez ich właścicieli do sprawdzenia. wyznacza każdorazowo urząd miar.

Termin odbioru narzędzi mierniczych, stanowiących dowody rzeczowe, które podlegają zwrotowi ich właścicielom na mocy wyroków sądowych lub orzeczeń administracyjnych wyznaczy urząd miar po uprawomocnieniu się wyroku względnie orzeczenia.

3. Narzędzia miernicze, nie odebrane przed upływem sześciu miesięcy od terminu, wymienionego w punkcie 2-gim niniejszego §-u, będą sprzedawane z licytacji. Z osiągniętej ze sprzedaży sumy pokrywa się należności, przypadające urzędowi miar, pozostałą sumę przechowuje się jako depozyt. W razie zgłoszenia się właściciela mają zastosowanie ogólne przepisy prawne.

4. Dyrektorowi Głównego Urzędu Miar przysługuje prawo zwalniania od opłaty, ustanowionej w punkcie 1-szym niniejszego §-u, takich narzędzi mierniczych, których przechowywanie nie powoduje utruhnień lub większych kosztów.

Za przewóz do urzędu miar narzędzi mierniczych, zatrzymanych przy rewizjach, a zwracanych właścicielom, pobiera się następujące opłaty:

Rodzaj i wielkość narzędzi	Opłata za szt.
Przymiary i pojemniki	10 gr.
Odważniki wielkości poniżej 10 dkg.	5 „
„ „ od 10 dkg do 50 dkg włącznie	10 „
„ „ powyżej 50 dkg. a poniżej 10 kg.	15 „
„ „ od 10 kg. włącznie wzwyż	20 „
Wagi proste	20 „
Wagi złożone równoramienne (stołowe)	50 „

Za przewóz wag złożonych nierównoramiennych (pomostowych) i innych dowodów rzeczowyh, mających znaczny ciężar, pobiera się opłatę w wysokości kosztu rzeczywiście poniesionego.

Orzeczenia Sądu Najwyższego.

Obowiązek zapłaty ceny kupna mimo nieotrzymania towaru.

Jeżeli kupujący zobowiązał się zapłacić cenę kupna za towar w 60 dni od daty faktury (bez względu kiedy nastąpi odbiór towaru) to jest obow. zapłacić choć sprzedający nie dostarczył towaru. (Orz. 4 IV. 1926, III. Rw. 418/26, S. Kraków Cg. I. b. 73/25).

Niemożność dostawy towaru z zagranicy a obowiązek zapłaty zań ceny kupna.

Jeżeli kupiciela towaru zaskarżył sprzedawca o zapłatę ceny kupna za towar sprzedany franco w St. Gallen więc tam do odebrania, to nie może się kupiciel bronić tem, że przywóz tego towaru do kraju z Szwajcarji był nader trudny i że w następstwie świadczenie niemożliwe, gdyż chodzi o zapłatę ceny kupna, nie o dostarczenie towaru, a przesłanie pieniędzy do Szwajcarji jest możliwe (Orz. 4 IV. 1928 III. Rw. 418/28 S. Kraków Cg. I. b. 73/25).

Termin przedawnienia roszczenia o zwrot ceny kupna za niedostarczony towar.

Powód w r. 1914 zakupił u pozwanego drzewo i zapłacił z góry cenę kupna. Pozwany dostarczył tylko część drzewa. W skardze z r. 1926 żąda powód zwrotu reszty ceny kupna. Zarzut przedawnienia 3-letniego roszczenia powoda nie jest trafny. Roszczenie to nie jest odszkodowawcze, gdyż nie jest oparte na jakimkolwiek zawinieniu pozwanego, lecz na tem, że powód zapłaciwszy pozwanemu z góry cenę kupna, nie otrzymał z powodu wypadków wojennych w zamian całej ilości zakupionego towaru, chodzi zatem o roszczenie z § 1435 u. c. Przedawnienie takiego roszczenia nie jest objęte § 1489 u. c. i podpada pod ogólny 30-letni termin przedawnienia z § 1479 u. c., który w danym wypadku jeszcze nie upłynął (Orz. 25 IV. 1928 III. Rw. 4/28 S. Kraków Cg. I. a. 603/26).

Wnioski egzekucyjne z innych dzielnic.

Okólnik Prezesa Sądu apel. we Lwowie z 7 II. 1928 Prez. 3663/17 N/28:

Zdarzają się często wypadki, że Sądy przy odmownem załatwianiu wniosków egzekucyjnych, opartych na tytułach egzekucyjnych z dzielnic po-rosyjskiej lub popruskiej dla braku wymogów ustawowych wedle obowiązującego tu prawa dzielnicowego, ograniczają się do

przytaczania w odmawiającej wnioskowi egzekucyjnemu uchwale samych paragrafów ordynacji egzekucyjnej, którym dany wniosek nie odpowiada. Następstwem tego jest, że strony nie znając dokładnie ustawodawstwa, obowiązującego w dzielnicy po-austrjackiej przekładają ponowne wnioski egzekucyjne również błędnie stylizowane i nieodpowiadające przepisom ordynacji egzekucyjnej.

Wobec tego zalecam usilnie wszystkim Sądom, aby odmawiając wnioskowi egzekucyjnemu, nie odpowiadającemu przepisom ordynacji egzekucyjnej, względnie zwracając taki wniosek egzekucyjny do uzupełnienia, co jest bardzo właściwe, **wyczerpująco w każdym przypadku pouczały wnioskodawcę, w jaki sposób dany wniosek winien być uzupełniony, względnie zmieniony, aby egzekucja mogła być dozwolona i wykonana.**

Nowe przepisy meldunkowe: Dnia 19 bm. wchodzi w życie rozporządzenie o kontroli ruchu ludności. — W myśl tego rozporządzenia, każdy kto przebywa w jakiejkolwiek miejscowości dłużej niż 24 godzin winien być zameldowanym w gminie przed upływem następnych 24 godzin. Obowiązek zameldowania ciąży na właścicielu lub dzierżawcy domu, w którym podlegający zameldowaniu przebywa.

Ważne i nieważne umowy najmu w świetle praktyki.

O co można swobodnie się umawiać przy najmie lokali, biur i mieszkań.

Mamy za sobą 4 lata praktyki sądowej przy stosowaniu ustawy o ochronie lokatorów z maja 1924 r. — Ze względu na tę fundamentalną zasadę tej ustawy, że w przedmiocie najmu mieszkań, lokali i t. p. wchodzą w zastosowanie **pewne przymusowe przepisy, których strony umownie wykluczyć nie mogą**, ze względu na to, że ustawa ta miała być z drugiej strony **krokiem powrotnym ku wolności umów najmu** z ustawy cywilnej, interesującem jest, jak w świetle praktyki Najwyższego Sądu przedstawia się zasada bezwzględnie obowiązujących przepisów, połączona z pewną wolnością umawiania się.

Z praktyki sądowej wynikły w tym względzie następujące tezy:

1) **Zasadniczo dopuszczalną jest swoboda umów przy wszystkich rodzajach pomieszczeń**, z wyjątkiem mieszkań do 4 pokoji włącznie. — A więc z lokali i biur naprzykład jednopokojowych można się umawiać o czynsz ponad stawki ustawowe. — **Warunkiem swobodnej umowy** jest dalej **czasokres conajmniej roczny**, oraz **pisemność**, przyczem **nie wystarcza notatka lub list dla pamięci**, lecz musi być kontrakt przez obie strony podpisany.

2) Tam, gdzie niema warunków swobodnej umowy, można umownie **podwyższyć czynsz podstawowy** przedwojenny tylko wtedy, jeżeli nadzwyczajne okoliczności sprawiły, że wówczas czynsz był niestosunkowo niski, jak naprzykład pokrewieństwo stron, świadome obdarowanie lokatora niskim czynszem.

3) Dopuszczalny jest **czynsz nie w pieniądzach**, lecz w innych świadczeniach (prąd, towary).

4) Dopuszczalna jest umowa, że wysokość czynszu będzie się **podwyższała w miarę dewaluacji pieniądza.**

5) **Nieważne są** umowy, któremi lokator, **reflektujący** na pomieszczenie, ofiaruje **ustępującemu lokatorowi odstępne, ważne** jest natomiast **umiarkowane wynagrodzenie ustępującego lokatora za wkłady** w pomieszczenie lub naprzykład za przeprowadzkę. — Zwrotu takiego odstępnego można tyklo żądać do 6 miesięcy od dnia zapłaty, po 6 miesiącach nie można przeciwstawiać nawet do kompenzaty pretensji o zwrot odstępnego, żądaniu właściciela o zapłatę czynszu, t. j. nie można powoływać się po 6 miesiącach na to, że skoro się dało odstępne, ma się zapłacony tem odstępnem czynsz.

6) **Ważną** jest umowa, mocą której **właściciel domu płaci lokatorowi wynagrodzenie za zwolnienie części domu** (mieszkania, lokalu) z **ciężaru prawa** najmu.

7) O ile lokator umówił się z właścicielem o czynsz wyższy ponad stawki ustawowe, może tylko wtedy **skarżyć o zwrot nadwyżki,** o ile **był w błędzie** co do istotnej wartości czynszowej, **lub w przymusowem położeniu** (przy wynajmie mieszkania), z drugiej strony o zwrot nadwyżki takiej nie może także skarżyć właściciel.

8) **Umowa o swobodnie wysoki czynsz** jest w żadnych warunkach **niedopuszczalna między lokatorem a sublokatorem.**

9) **W pisemnych umowach podnajmu** mogą strony z góry oznaczyć **pewne okoliczności ważne,** które będą **przyczyną umowy rozwiązania** podnajmu (naprzykład własna potrzeba, powrót z wojska, powiększenie rodziny i t. p.). **W umowach między właścicielem domu a lokatorem** ustanowienie z góry przyczyny rozwiązania najmu, lub warunku rozwiązującego umowę, jak naprzykład własna potrzeba i t. p., **podegla w razie sporu kontroli sędziego.**

10) **Zakaz podnajmownia,** ustanowiony w umowie najmu, podlega kontroli sędziego i tylko wtedy jest ważną przyczyną rozwiązania umowy, **jeśli godzi w uprawnione interesa właściciela.**

11) **Niedopuszczalna zmowa właściciela z lokatorem** w tym kierunku, aby lokator przyjął wypowiedzenie, **usunął sublokatora,** a potem sam pozostał w pomieszczeniu.

Natomiast jeśli lokator, który posiada sublokatora, chce rozwiązać z właścicielem umowę i opuścić pomieszczenie, sublokator musi również się usunąć.

12) **Samo przekroczenie stawek czynszowych ustawowych nie jest lichwą.** Korzyści czynszowe muszą być nadmierne dla przyjęcia lichwy.

13) **Nałożenie na lokatora w umowie obowiązku napraw** pomieszczenia, celem utrzymywania go w stanie zdatnym do użytku jest tylko wtedy ważne, jeśli to się stało w umowie, mającej **warunki swobodnej umowy** (patrz wyżej pod 1). Lokator może przyjąć na siebie obowiązek adaptacji niekoniecznych albo luksusowych.

Adwokat Dr. Kornreich.

Krótkie wiadomości gospodarcze.

Fabryka czekolady „Sarotti“ w Gdańsku została ostatnio sprzedana z powodu poniesionych strat. Nabywcą jest dotychczasowy dyrektor, który przez dwa lata może tylko swe produkta sprzedawać pod firmą Sarotti.

Krajowe fabryki obuwia i garbarnie zrzeszyły się w syndykat celem uregulowania produkcji i warunków spredaży. Mamy zatem nowy kartel.

Poważniejsze fabryki świec w Polsce tworzą obecnie wspólne biuro sprzedaży.

Obrót zagraniczny **pierzem i puchem** w Polsce w ostatnich latach ilustruje następujące zastawienie:

Wywóz

Rok	q	Tysiące Zł
1925	19.120	4.748
1926	18.655	5.053
1927	22.603	7.465

Wywóz piór dla celów zdobnictwa wynosił.

1925	1.006	278
1926	2.431	562
1927	398	221

Konjunktura eksportowa dla pierza doznała pogorszenia, wskutek drożyzny towaru wewnątrz kraju. W tych warunkach eksport nasz nie mógł wytrzymać konkurencji z innemi krajami, eksportującemi pierze. Na pogorszenie się warunków zbytu zwłaszcza na rynku niemieckim wpłynęła w niemałej mierze konkurencja drobnych eksporterów krajowych, którzy nieuczciwemi metodami pracy usposobili niekorzystnie dla naszego eksportu importerów niemieckich. Dowodem tego uchwała niemieckich importerów pierza w sprawie bojkotu polskiego towaru.

Wywóz drzewa z Polski w I. półroczu 1928 wykazał spadek 700.000 ton, w porównaniu do I. półrocza 1927.

Nafta chwilowo nie zdrożeje. Rafinerje czynią starania o uzyskania zgody Ministerstwa Przemysłu i Handlu na podwyższenie cen nafty na rynku wewnętrznym.

Węgiel ma niebawem podrożeć.

Do wyborów do Izby rękodzielniczej w Krakowie chwilowo ukonstytuowały się dwa komitety wyborcze. Jeden pod wodzą p. Wolnego a patronatem posła inż. Mianowskiego, drugi pod przewodnictwem prezesa p. r. Kosobudzkiego. Oba komitety deklarują chęć współpracy z Rządem.

Na dzień pierwszego września b. r. naliczono u nas 88.593 bezrobotnych.

ZAŻALENIA.

Bezprawia egzekucyjne.

Kilka tygodni temu poruszyliśmy na łamach naszego pisma „niewłaściwości“, popełniane przez organa egzekucyjne, które bezwzględnie domagają się niepomiernych kwot — tytułem należytości przewozowej mimo, iż dana przewózka nastąpić mogła, z grubo niższymi kosztami, względnie obyć się mogła wogóle bez kosztów w wypadku, gdy egzekwowany oświadcza gotowość przeniesienia zajętych towarów przez swego pomocnika. — Przyznać musimy, iż uwagi nasze, poparte konkretnym dowodem, znalazły zrozumienie i pełne uwzględnienie u niektórych pp. Naczelników Urzędów Skarbowych, którzy wydali swym podwładnym organom egzekucyjnym odpowiednie polecenia, zmierzające do likwidowania **rzeczywistych** kosztów i unikania **niepomiernych a drażniących kosztów.** — W innych natomiast urzędach nadal dotychczasowa praktyka bywa **kontynuowaną,** co powoduje liczne rekryminacje i słuszne zażalenia. — Zachodzą nawet tak drastyczne wypadki, iż egzekutor, natrafiwszy na kompletnego nędzarza, u którego niczego zgoła zająć i przewieźć nie może, mimoto uporczywie domaga się zapłaty wygórowanych należytości za „przewózkę“, względnie za „stratę czasu wozu“. — Jest publiczną tajemnicą, jak wysokie wynagrodzenie władze egzekucyjne płacą spedytorom-wynajemcom wozów. W sprawie tej, t. j. o niepomierne koszta, niezawodnie zostaną wniesione skargi sądowe, które wykażą lekkomyślne szafowanie groszem ubogich podatników, zmuszonych do płacenia niestosunkowych sum, gdyż odnośne władze przy zawieraniu umów o dostawę wozu nie zadały sobie najmniejszego trudu, aby czyto drogą konkursu, czy w inny sposób postarać się o **jaknajtańsze** środki przewozowe.

Apelujemy więc ponownie do pp. Naczelników Urzędów Skarbowych, by zechcieli **osobiście** wglądnąć w te niezdrowe stosunki i położyć kres istniejącym praktykom, narażającym najczęściej najuboższych płatników na niestosunkowo ciężkie straty materjalne, aby przez uzdrowienie tych stosunków usunąć złośliwe domyślniki, uchybiające powadze i bezinteresowności władz skarbowych.

KRONIKA.

Nowe doświadczenie pocztowe. Niemieckie ministerstwo poczt i telegrafów wprowadza drogą próby prywatne pośrednictwo pocztowe. Inowacja ta polega na upoważnieniu kupców większych miast do przyjmowania w swych sklepach czy kantorach korespondencji od blisko zamieszkałych interesantów. Pierwszeństwo do otwierania tych prywatnych filji pocztowych będą miały przedewszystkiem sklepy położone na peryferjach miejskich. Gdy próby wypadną dodatnio, wtedy powstanie cały szereg pośrednictw tych na przedmieściach i w centrach dużych i małych miast. Zarząd wychodzi z założenia, że pośrednicy pocztowi podejmować się będą tych czynności, szczególnie zaś większe przedsiębiorstwa bankowe, transportnwe oraz agentury, traktując swe dodatkowe zającia jako korzystną reklamę dla swych interesów. Poczta nie angażując pracowników i nie wkładając pieniędzy w urządzenia pocztowe ani lokale, zwiększa intensywność swej pracy, publiczność zaś będzie miała dużą i niekosztowną wygodę.